

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Ministerstwo Zdrowia</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w MRPiPS</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Małgorzata Kurowska, Departament Prawa Pracy, tel. 22 66 11 746, e-mail: malgorzata.kurowska@mrpips.gov.pl Barbara Stasiak, Departament Prawa Pracy, tel. 22 66 11 655, e-mail: barbara.stasiak@mrpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 9 marca 2017 r.</p> <p>Źródło:</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 176 ustawy – Kodeks pracy, – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet (Dz. U. poz. 545, z 2002 r. poz. 1092 oraz z 2015 r. poz. 1737), – dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią, zmieniona dyrektywą 2007/30/WE oraz dyrektywą 2014/27/UE (Dz. U. UE L348 z 28.11.1992, str. 1; L165 z 27.06.2007, str. 21 i L65 z 4.03.2014, str. 1), – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/54/WE z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (Dz. U. UE L 204 z 26.7.2006, str. 23). <p>Nr w wykazie: RC20</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Przedmiotowy projekt ma na celu realizację upoważnienia zawartego w art. 176 § 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1053).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nie jest możliwe rozwiązanie problemu poprzez działania pozalegislacyjne.

Projekt, w stosunku do obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet, wprowadza w szczególności następujące zmiany:

- wykaz prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia (stanowiący załącznik do projektowanego rozporządzenia) zawiera ograniczenia zatrudniania przy tych pracach jedynie dla kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią,
- w wykazie nie zostały uwzględnione, jako prace niedozwolone dla kobiet nie będących w ciąży lub w okresie karmienia dziecka piersią, prace w kopalniach pod ziemią; prac tych nie będą mogły wykonywać jedynie kobiety w ciąży i karmiące dziecko piersią,
- z dotychczasowego wykazu usunięto regulacje dotyczące dopuszczalnych norm w zakresie wysiłku fizycznego i ręcznego transportu ciężarów dla kobiet nie będących w ciąży lub w okresie karmienia dziecka piersią; pozostawiono jedynie takie normy dla kobiet w ciąży lub karmiących dziecko piersią,
- zaproponowano możliwość dopuszczenia kobiet w ciąży do prac przy obsłudze monitorów ekranowych w wymiarze nie dłuższym niż przez 50 minut w ciągu każdej godziny, z zapewnieniem co najmniej 10-minutowej przerwy wliczanej do czasu pracy, przy nieprzekraczaniu 8 godzin łącznego czasu pracy w ciągu doby (dotychczasowy zapis ograniczał możliwość pracy przy obsłudze monitorów ekranowych do 4 godzin na dobę),
- z wykazu usunięto zakaz zatrudniania kobiet w ciąży przy pracach w narażeniu na hałas infradźwiękowy, którego szczytowy nieskorygowany poziom ciśnienia akustycznego przekracza 135 dB,
- z wykazu usunięto zakaz zatrudniania kobiet w ciąży na promieniowanie nadfioletowe przekraczające wartości ¼ NDN,
- zaproponowano podwyższenie dopuszczalnych norm wydatku energetycznego, a także norm dotyczących dźwigania ciężarów i sił niezbędnych do ich przemieszczania, dla kobiet karmiących dziecko piersią (dotychczas

normy takie były identyczne dla kobiet w ciąży i kobiet karmiących piersią), uznając że nie wpłynie to negatywnie na karmienie,

- do prac, których nie powinny wykonywać kobiety w ciąży (ze względu na możliwe negatywne skutki dla przebiegu ciąży, w tym rozwoju płodu) zaliczono prace przy:
 - ręcznym przenoszeniu przedmiotów pod górę przy pracy stałej, dopuszczając możliwość przenoszenia przez kobiety w ciąży bardzo lekkich przedmiotów (o ciężarze do 1 kg) pod górę wyłącznie wówczas gdy taka praca ma charakter dorywczy,
 - oburęcznym pchaniu lub ciągnięciu przedmiotów, jeśli do zapoczątkowania ich ruchu niezbędne jest użycie siły przekraczającej: 30 N – przy pchaniu, 25 N – przy ciągnięciu,
 - ręcznym przetaczaniu przedmiotów o kształtach okrągłych oraz zespołowym przemieszczaniu przedmiotów;
 - przenoszeniu materiałów ciekłych – gorących, żrących lub o właściwościach szkodliwych dla zdrowia (bez względu na masę tych przedmiotów),
 - przewożeniu ciężarów na wózkach jednokołowych (taczkach) i wózkach wielokołowych poruszanych ręcznie.
- normy dotyczące wysiłku fizycznego oraz ręcznego transportu ciężarów dla kobiet karmiących piersią określono jako ½ norm określonych dla wszystkich kobiet (nie będących w ciąży lub w okresie karmienia piersią),
- z wykazu usunięto zakaz pracy w pozycji wymuszonej oraz w pozycji stojącej ponad 3 godziny w czasie zmiany roboczej – dla kobiet karmiących dziecko piersią,
- do prac, które nie powinny być wykonywane przez kobiety karmiące dziecko piersią zaliczono przenoszenie materiałów ciekłych – gorących, żrących lub o właściwościach szkodliwych dla zdrowia.

Projektowane rozwiązania powinny wpłynąć na zapewnienie odpowiedniej ochrony zdrowia kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projekt rozporządzenia zapewnia transpozycję postanowień dyrektywy Rady 92/85/EWG w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią, a także nie narusza przepisów dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana).

Poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej przyjęły różne rozwiązania w zakresie szczególnej ochrony w miejscu pracy kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią.

W Belgii wykaz prac wzbronionych kobietom w ciąży i karmiących dziecko piersią został określony w załączniku II do dekretu królewskiego z dnia 2 maja 1995 r. o ochronie macierzyństwa. W załączniku tym jako prace wzbronione kobietom w ciąży zostały wymienione prace związane z podnoszeniem ciężarów, prace w mikroklimacie gorącym, prace w narażeniu na promieniowanie jonizujące, prace w narażeniu na niektóre czynniki biologiczne i chemiczne, prace w wykopach, prace w kopalniach podziemnych oraz prace w zbiornikach ciśnieniowych, a jako prace wzbronione kobietom karmiącym piersią - prace związane z podnoszeniem ciężarów (w dziewiątym i dziesiątym miesiącu po porodzie), prace w narażeniu na niektóre czynniki biologiczne i chemiczne, prace w wykopach oraz prace w kopalniach podziemnych. Natomiast w załączniku I ww. dekretu podana została lista zagrożeń, które powinny być w szczególności uwzględnione w ocenie ryzyka zawodowego w odniesieniu do kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią.

We Francji istnieje kilkanaście dekretów i okólników odnoszących się do prac szczególnie niebezpiecznych i szkodliwych dla kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią, określających dopuszczalne normy osobno dla poszczególnych czynników i warunków pracy. Zgodnie z art. L 1225-12 Kodeksu pracy, pracodawcy są obowiązani uwzględnić te normy – po konsultacji z lekarzem medycyny pracy – podczas dokonywania oceny ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy.

W Irlandii kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy kobiet w ciąży, kobiet które urodziły dziecko oraz kobiet karmiących piersią są uregulowane w rozporządzeniu z 2007 roku w sprawie Bezpieczeństwa, Zdrowia i Dobrostanu w Miejscu Pracy nr 299/2007 (Part 6, Chapter 2). Rozporządzenie zawiera wykaz prac wzbronionych kobietom w ciąży, kobietom które urodziły dziecko oraz kobietom karmiącym piersią (Schedule 8). Z rozporządzenia wynika, że w odniesieniu do tych osób pracodawca ma obowiązek przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego, której celem jest zidentyfikowanie zagrożeń występujących na ich stanowiskach pracy oraz podjąć działania zmierzające do całkowitego wyeliminowania tych zagrożeń.

W Luksemburgu przepisy regulujące kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią zawarte są w Kodeksie pracy Tytuł III, rozdział IV, art. L 334-1 do L 334-4 oraz w załączniku 1 i 2 do Kodeksu. W załączniku 2 wymieniono prace w podwyższonym ciśnieniu oraz prace w narażeniu na niektóre czynniki biologiczne jako prace wzbronione kobietom w ciąży. Natomiast praca w narażeniu na ołów i jego związki oraz praca w kopalniach podziemnych wzbroniona jest zarówno kobietom w ciąży jak kobietom karmiącym dziecko piersią. Załącznik 1 określa czynniki i warunki pracy, stanowiące szczególne zagrożenie dla zdrowia kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią.

budżet państwa														
JST														
pozostałe jednostki (oddzielnie)														

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Należy przyjąć, że poprzez ograniczenie zakresu zakazów zatrudniania kobiet w ciąży oraz kobiet karmiących dziecko piersią regulacja będzie miała pozytywny wpływ na przedsiębiorców ze względu na zwiększenie elastyczności kształtowania warunków pracy, przy czym dotyczy to w szczególności zmian polegających na wydłużeniu możliwości wykonywania przez kobiety w ciąży pracy przy obsłudze monitorów ekranowych (z zapewnieniem regularnych przerw) oraz dopuszczenia kobiet karmiących dziecko piersią do pracy w pozycji wymuszonej oraz w pozycji stojącej ponad 3 godziny w czasie zmiany roboczej.</p> <p>Jednocześnie należy zakładać, że w zakresie, w jakim projektowane przepisy wprowadzają ograniczenia w wykonywaniu pracy przez kobiety w ciąży oraz kobiety karmiące dziecko piersią, wpływ na przedsiębiorców pozostanie neutralny, gdyż niezbędne zmiany w zatrudnianiu kobiet będą dokonywane w ramach zmian w organizacji pracy w przedsiębiorstwie. Należy zauważyć, że wpływ projektowanej regulacji na przedsiębiorców jest ograniczony ze względu na możliwość odsunięcia kobiety w ciąży od wykonywanej dotychczas pracy lub przeniesienia do innej pracy także na mocy orzeczenia lekarskiego, co wynika z obowiązujących przepisów Kodeksu pracy.</p> <p>Wpływ projektowanej regulacji na gospodarstwa domowe będzie neutralny.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: Projekt nie wprowadza dodatkowych obciążeń regulacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Z uwagi na brak analiz dotyczących funkcjonowania dotychczasowych rozwiązań w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zatrudniania kobiet w ciąży oraz kobiet karmiących dziecko piersią przy pracach określonych w wykazie prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet zawartym w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r., brak jest możliwości dokonania oceny projektowanej regulacji w zakresie wpływu proponowanych zmian na rynek pracy. Jednocześnie należy założyć, że wprowadzenie projektowanych zmian w wykazie prac wzbronionych kobietom w ciąży oraz kobietom karmiącym dziecko piersią powinno skutkować utrzymaniem odpowiedniego, wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa tych kobiet, nie powodując jednocześnie negatywnych skutków dla zatrudniania kobiet, zwłaszcza biorąc pod uwagę dobrą sytuację na rynku pracy oraz pozytywne prognozy (zarówno krajowe jak i międzynarodowe).

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
--	--	--

Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie powinno zapewnić odpowiednią ochronę zdrowia kobiet w ciąży i karmiących dziecko piersią.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowane rozporządzenie przewidziane jest do wydania w I kwartale 2017 r., z terminem wejścia w życie z dniem 1 maja 2017 r. Termin ten jest podyktowany koniecznością wydania nowego rozporządzenia w okresie dziewięciu miesięcy od dnia wejścia w życie zmiany art. 176 Kodeksu pracy, czyli od dnia 3 sierpnia 2016 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu. Biorąc pod uwagę naturę projektowanych zmian – mających zapewnić odpowiednią ochronę zdrowia kobiet w ciąży oraz kobiet karmiących dziecko piersią – nie jest możliwe określenie mierników pozwalających monitorować ich adekwatność.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

--